

Hållbarhetsrapport 2024

GöteborgsOperan AB:s Hållbarhetsrapport 2024 utgör en separat handling till förvaltningsberättelsen och har upprättats i enlighet med årsredovisningslagens krav. Hållbarhetsrapporten antogs av styrelsen 7 februari 2025.

GöteborgsOperans uppdrag

Ägardirektiv

GöteborgsOperan är ett aktiebolag, helägt av Västra Götalandsregionen. I ägardirektivet framgår bland annat att bolaget ska upprätthålla och utveckla sin nationella och internationella position som ett av norra Europas intressantaste operahus.

Utifrån operahuset i Göteborg och scenen i Skövde, genom turnéer, gästspel och digitala medier, ska GöteborgsOperan nå invånarna i Västra Götaland, oavsett ålder, kön och/eller social bakgrund.

GöteborgsOperan ska även ge internationell lyskraft till Västra Götaland och bidra till att utveckla regionens kreativa potential och kompetens inom scenkonst.

Uppdrag från kulturnämnden

I dialog med kulturnämnden har GöteborgsOperan satt följande utveckling och mål i fokus under perioden 2021-2024:

MÅL 1: GöteborgsOperan ska upprätthålla och utveckla sin position som en internationellt framstående mötesplats för scenkonst av högsta kvalitet.

MÅL 2: GöteborgsOperan ska medverka till att utveckla nya berättelser och kompetenser inom scenkonsten.

MÅL 3: GöteborgsOperan ska vidga möjligheterna för alla invånare att uppleva en mångfald av scenkonst på scenerna i Göteborg, på turné och i digitala kanaler.

MÅL 4: GöteborgsOperan ska bidra till regional utveckling och till social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet.

Under 2024 har kulturnämnden fattat beslut om nya mål för 2025-2028 som utgår från mål och prioriteringar i Västra Götalandsregionens kulturstrategi och kulturplan 2024-2027.

Västra Götalandsregionens hållbarhetsmål

Västra Götalandsregionen har långsiktiga hållbarhetsmål för alla regionens verksamheter, kopplade till FN:s globala för hållbar utveckling i Agenda 2030. Målen bygger på också på visionen om det goda livet i Västra Götalandsregionen.

Social hållbarhet

MÅL 3: God hälsa och välbefinnande

MÅL 10: Jämlikhet och lika rättigheter

MÅL 16: Tillit, trygghet och delaktighet

Ekologisk hållbarhet

MÅL 12: Resurseffektivt och giftfritt

MÅL 13: Låg klimatpåverkan

MÅL 15: Ekosystem och främjad biologisk mångfald

Mål från Regionfullmäktige

I Västra Götalandsregionens budget för 2024 anges ett antal prioriterade mål och fokusområden inom hållbarhetsområdet som är relevanta för GöteborgsOperan. Hur dessa har utvecklats under året redovisas i Årsredovisning 2024, men finns också inbakade i delar av denna hållbarhetsrapport.

Organisation och ansvar

GöteborgsOperans styrelse är politiskt tillsatt och vd utses av styrelsen. Ledningsorganisationen består av ledningsgrupp och strategisk ledningsgrupp.

Det är styrelsen och den verkställande ledningen som utifrån ägardirektiv, regionfullmäktiges mål och uppdrag från kulturnämnden fastställer operans vision, verksamhetsidé och strategi. Vd har det övergripande ansvaret för att dessa bryts ner på mål, fokusområden och handlingsplaner. På uppdrag av vd ansvarar chefer och medarbetare, inom ramen för sitt ansvar och sina befogenheter, för genomförande och uppföljning av mål samt handlingsplaner.

GöteborgsOperan finansieras genom statliga och regionala bidrag, stöd av näringslivspartner samt med egna medel, i första hand biljettintäkter.

Hållbarhetsstyrning och uppföljning

GöteborgsOperan ska ge alla invånare i Västra Götalandsregionen tillgång till opera, dans, musikal och konserter. I det uppdraget och inom hela verksamheten strävar GöteborgsOperan efter hållbarhet ur ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt perspektiv. Arbetsätten bygger på att alla resurser används klokt och ansvarsfullt.

Varje mål i GöteborgsOperans uppdrag har ett antal indikatorer som följs upp och rapporteras varje verksamhetsår till Västra Götalandsregionens kulturnämnd enligt beslutad tidsplan.

Styrdokument som grund

GöteborgsOperan agerar och bygger sin verksamhet utifrån Västra Götalandsregionens policyer och riktlinjer. Med dessa som grund har GöteborgsOperan tagit fram och implementerat kompletterande och verksamhets-specifika policyer, riktlinjer, rutiner och handböcker där det har behövts, exempelvis miljöpolicy, personalhandbok och ekonomihandbok. Alla styrdokument och handböcker finns tillgängliga på GöteborgsOperans intranät.

Krav på leverantörer

GöteborgsOperan följer Västra Götalandsregionens riktlinjer i upphandlingar. I kontraktsvillkoren finns Uppförandekoden som en bilaga och den omfattar FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, ILO:s åtta kärnkonventioner, FN:s barnkonvention, nationell lagstiftning (arbetsmiljö, arbetsrätt och miljö) som gäller i tillverkningslandet samt FN:s konvention mot korruption.

I de flesta förfrågningsunderlag hänvisar GöteborgsOperan till dessa kontraktsvillkor och anbudsparterna måste i anbudsföreläggandet bekräfta att de uppfyller villkoren.

Vision, verksamhetsidé och strategi

GöteborgsOperans vision är att vara ett av norra Europas ledande operahus. Det innebär bland annat att hålla en hög konstnärlig kvalitet, vara en idébärande, lärande och professionell organisation samt ha en ekonomi i balans.

Verksamheten ska fortsätta leverera kvalitet och hålla en hög klass inom opera, dans, musikal och konserter. Det förutsätter en hållbar finansiering, långsiktig planering och affärsmässighet. Medarbetarnas specialistkunskaper, erfarenhet och engagemang ska tas tillvara. Produktioner och publika evenemang ska beröra och överträffa publikens förväntningar. Genom egna uppsättningar och samproduktioner ska GöteborgsOperan bidra till att stärka Västra Götaland som kulturregion.

I GöteborgsOperans strategiska framtidsplan för 2021-2024 formuleras tre strategiska områden:

- Vi är tillgängliga och välkomnande.
- Vi är framstående.
- Vi arbetar hållbart.

GöteborgsOperan har under året arbetat med fem strategiska projekt för att säkerställa verksamhetens fortsatta utveckling:

- GO framtid
- Regionen och regionala turnéer
- Talang och kompetensförsörjning
- Framtida publik
- Synliggöra vårt värde

Arbetet med de strategiska projekten har delvis fått stå tillbaka under 2024 på grund av det intensiva arbetet

med åtgärdsplanen för att nå en ekonomi i balans 2027. Projekten är en del av nuvarande strategiska framtidsplan (för 2022–2025) som kopplar till uppdraget 2021–2024. En ny strategi, som bygger på det nya uppdraget för 2025–2028, ska arbetas fram under våren 2025.

Riskmedvetenhet

Vartannat år gör strategiska ledningsgruppen för GöteborgsOperan en grundlig verksamhetsövergripande riskanalys med stöd av extern konsult. Övriga år görs en översiktlig riskanalys internt, uppdaterad utifrån aktuellt läge.

Senast en riskanalys med stöd av externa konsulter gjordes var i november 2023. Därefter togs internkontrollplan fram för 2024. Denna följdes upp med en intern riskanalys i december 2024 inför antagande av Internkontrollplanen för 2025. I denna tillkom tre nya risker. Kontroller enligt internkontrollplanen är en central del i verksamhetsstyrning och beslutsfattande, och följs upp årligen av styrelsen.

Det genomförs även verksamhetsspecifika riskanalyser, exempelvis kartläggningar av miljöaspekter och arbetsmiljörisker. Under 2023 gjordes en informationsklassning och analys av GöteborgsOperans viktigaste system

Vissa chefer i strategiska ledningsgruppen delar på ansvaret att veckovis ha ledningsjour. Dessutom är en chef eller projektledare jour vid varje föreställning.

Säkerhet

Säkerhetsarbetet vid GöteborgsOperan handlar till stor del om att skydda liv och hälsa för de människor som vistas i lokalerna, men även om skydd av egendom och information. Skriften Person- och egendomsskydd beskriver vad varje medarbetare behöver känna till för att kunna bidra till att skydda verksamheten, skapa en trygg arbetsplats och undvika ekonomiska förluster.

Då säkerhetsläget i Sverige är ansträngt arbetar vi aktivt med alla frågor som rör fysisk säkerhet för att säkerställa en trygg mötesplats för besökare och medarbetare. GöteborgsOperans systematiska säkerhetsarbete innebär att vi kontinuerligt bevakar vad som sker i omvärlden och genomför åtgärder vid behov. Säkerhetschefen arbetar förebyggande och har goda kontakter med både Polisen och andra myndigheter.

Vid minst ett, ibland flera, tillfällen per år genomförs oannonserade brandövningar. Samtliga nyanställda med-

arbetare får en brandskyddsgenomgång då även de som behöver en repetition kan delta.

GöteborgsOperan följer Västra Götalandsregionens riktlinjer för informations säkerhet. Det finns ansvar fördelat till olika delar av organisationen vad gäller informationsklassning och hur man ska skydda informationstillgångarna. IS/IT har en rutin för hantering av incidenter och incidentrapportering inom informationsområdet.

GöteborgsOperans restauranger, caféer, barer och personalmatsal drivs i egen regi och målet är att det ska finnas ett utbud av mat och dryck som passar alla gäst-kategorier, att den är miljösamt och framför allt säker. Fokus i livsmedelssäkerhet handlar om lagstadgad egenkontroll där bland annat rengöring, temperaturkontroller, personlig hygien, förebyggande skadedjursbekämpning och utbildning av personal samt spårbarhet ingår. Kylar och frysar är kopplade till larm vilket säkerställer snabba åtgärder vid avvikelser och avtalad part finns för extern egenkontroll. Utbildning i livsmedelshantering och livsmedelssäkerhet genomförs årligen.

Miljöförvaltningen kontrollerar regelbundet och under 2024 hade GöteborgsOperans restaurang två kontrollbesök. En anmärkning har rapporterats som handlade om en brist i rengöring. Anmärkningen åtgärdades redan samma dag och var dagen efter godkänd.

Mänskliga rättigheter

GöteborgsOperan respekterar och stödjer mänskliga rättigheter. Grundtanken är att människan föds fri och att alla människor är lika värda. Insikten om människors lika värde och rättigheter samt respekten för varje individ är en förutsättning för en framgångsrik verksamhet och en bra arbetsmiljö.

Respekt för individen och alla människors lika värde är grundläggande i alla GöteborgsOperans relationer, både interna och externa. Ingen medarbetare eller besökare ska diskrimineras eller trakasseras på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

GöteborgsOperan arbetar aktivt med att identifiera, förebygga och åtgärda risker, oönskade effekter och beteenden kopplade till respekten för mänskliga rättigheter i alla led.

GöteborgsOperan följer Västra Götalandsregionens riktlinjer i sina upphandlingar. I kontraktsvillkoren finns Uppförandekoden som en bilaga och den omfattar bland annat FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och FN:s barnkonvention.

Intressentdialog

GöteborgsOperans verksamhet bygger på att intressenterna känner förtroende för operan och de värden verksamheten representerar. Intressenterna påverkar och påverkas i varierande grad av verksamheten. Genom kontinuerliga dialoger håller sig operan uppdaterad om olika intressenters krav och förväntningar. Intressentdialogerna sker på olika nivåer, i olika omfattning och genom skilda kanaler, till exempel publikundersökningar, nätverk och enkäter till medarbetare.

Ägare och styrelse

GöteborgsOperan ägs av Västra Götalandsregionen, som fastställer uppdrag, ägardirektiv, krav och förväntningar. Regionens Hållbarhetsmål 2030, vision, mål, policydokument, uppdragsbeskrivning och budget ligger till grund för GöteborgsOperans hållbarhetsarbete, som regelbundet stäms av med regionledningen och operans styrelse.

GöteborgsOperan är med i centrala upphandlingar inom Västra Götalandsregionen och har representanter i relevanta referensgrupper. Detta är viktigt för att möjliggöra dialog och erfarenhetsutbyte och för de hållbarhetskrav som GöteborgsOperan ställer i samband med upphandlingar.

Medarbetare

GöteborgsOperan är och vill vara en attraktiv arbetsgivare. För att nå framgång i hållbarhetsarbetet är det viktigt att medarbetarna ges möjlighet att komma med idéer och förbättringsförslag samt vara delaktiga i kommunikation, kunskapsinhämtning och informationsspridning. Medarbetarsamtal med samtliga medarbetare samt skyddsronder genomförs årligen. Då kan bland annat medarbetarnas tankar och förväntningar kopplade till hållbarhet, egen utveckling och psykosocial arbetsmiljö fångas upp.

Under 2024 genomfördes en medarbetarundersökning som speglar medarbetarnas uppfattning om orga-

nisatorisk och social arbetsmiljö på GöteborgsOperan. Den visade bland annat att GöteborgsOperans medarbetare vid svarstillfället upplevde generellt sett hög trivsel, gemenskap, klarhet i arbetsuppgifter och mål samt en öppen dialog mellan chefer och medarbetare. Utmaningarna vid svarstillfället finns främst i frågor kring upplevelsen av återhämtning och att få tiden att räcka till.

Publik

GöteborgsOperan inhämtar kunskap om publiken via olika typer av undersökningar. För en mer övergripande nivå används SOM-institutets årliga riksundersökning. Operan är även en del av Väst-SOM, vilket gör det möjligt att benchmarka sig med andra västsvenska aktörer.

Kontinuerligt görs kundundersökningar via telefon och webb av en extern part som mäter bland annat kundnöjdhet, utvärderar köpupplevelsen och jämför besöksupplevelsen mellan olika föreställningar. Publikuppföljning via webbenkät efter varje föreställning ger snabb input på vad som hade gjort besöket ännu bättre.

I kundundersökningarna får köpupplevelsen höga betyg och upplevelsen bland dem som köpt online har förbättrats än mer under 2024. Nöjdhet med besöket ligger högt med en övervägande andel som ger toppbetyg.

Dessutom görs uppföljningar av utveckling i sociala kanaler som visar en fortsatt hög ökningstakt av antalet följare och att engagemanget för GöteborgsOperans innehåll ligger fortsatt högt. Kampanjmätningar av större reklamkampanjer görs av extern part för att mäta mottagandet i målgruppen.

Intressentanalys i ISO 14001

I miljöledningssystemet listas intressenter som påverkas eller kan påverkas av GöteborgsOperans miljöarbete. Prioriterade intressenter inom miljöområdet var under 2024 medarbetare, leverantörer och andra scenkonstaktörer.

Medarbetares synpunkter och idéer kopplade till miljöarbetet är viktiga för att driva arbetet framåt. Ett sätt att fånga upp dessa är genom det interna digitala verktyget för avvikelser och förbättringsförslag, där samtliga medarbetare kan lämna synpunkter.

Dialog med leverantörer är väsentligt för att gemensamt driva på utvecklingen av miljöbättre material, produkter och tjänster. Det kan ske i upphandling eller genom muntlig eller skriftlig dialog i samband med andra inköp.

Efter första operan i Ringenprojektet kom mängder av frågor om GöteborgsOperans miljöarbete från andra scenkonstaktörer. Arbetet med att svara upp mot deras frågor och förväntningar blev intensivt, något som nu har ebbat ut. Men lärdomen är att kunskapsutbyte med andra scenkonstaktörer behövs för att gemensamt driva miljöarbete framåt.

Social hållbarhet

Ett socialt hållbart samhälle är ett jämställt och jämlikt samhälle, där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader. Ett samhälle med hög tolerans där människors lika värde står i centrum, vilket kräver att människor känner tillit och förtroende och är delaktiga i samhällsutvecklingen.

Under 2025 ska GöteborgsOperan besluta om detaljerade mål för social hållbarhet, som bidrar till regionens övergripande Mål för social hållbarhet 2030 – god hälsa och välbefinnande, jämlikhet och lika rättigheter samt tillit, trygghet och delaktighet. Nedan beskrivs aktiviteter som kan kopplas till målen.

Aktiviteter för social hållbarhet

GöteborgsOperan Skapa

Skapas verksamhet står för upplevelser, delaktighet och konstnärlig utveckling. Utifrån operans säsongsprogram skapas deltagarprojekt, upplevelser och format som ligger i linje med operans uppdrag och som ska beröra både nya och befintliga målgrupper.

Skapa är uppdelat i Skapa dans och Skapa opera/drama. Både Skapa opera/drama och Skapa dans driver specifika projekt i och utanför operahuset samt samarbetar med civilsamhället, skolor, fria grupper och andra institutioner. Skapa opera/drama driver även löpande verksamhet, till exempel barn- och ungdomskörer. Skapaverksamheten som är knuten till danskompaniet utgår i huvudsak från de verk som danskompaniet arbetar med.

Under skolornas februari-, påsk- och höstlov arrangerar Skapa aktiviteter för barn och ungdomar – tidigare kallade Skapadagar, från hösten 2024 går de under namnet Lov på Operan.

Operan i skolan

Skolklasser erbjuds att följa en produktion under tre möten med GöteborgsOperans teaterpedagog inklusive att se en föreställning. Under året har över 200 elever och pedagoger deltagit.

GöteborgsOperans teaterpedagog har dessutom haft studiecirkel för lärare utifrån metoden ”Tala scenkonst – Tala liv”, ett koncept utarbetat av Sensus studieförbund.

Skolföreställningar

Under 2024 har GöteborgsOperan gett 20 skolföreställningar, både i operahuset och på turné, där totalt nästan 6 300 elever fått ta del av en föreställning. Till alla skolföreställningar medföljer ett skolmaterial med förslag till lärarna hur de kan arbeta vidare med eleverna utifrån föreställningens tematik och uttryck.

Nyskrivet för unga

Genom att skapa nya verk och format, ha tillgång till befintliga och spela dessa på operan eller turnera med dem, vill GöteborgsOperan bidra till att barn och unga, oavsett förutsättningar, upptäcker scenkonst.

Sandvargen är en nyskriven barnopera (beställningsverk från GöteborgsOperan) baserad på Åsa Linds prisade böcker, som hade urpremiär i Skövde i september 2022. *Sandvargen* hade nypremiär våren 2024 och gavs i Göteborg och på fem platser i regionen.

Barnoperan *Häxan Hillary* går på Operan är GöteborgsOperans nya satsning för barn i åldern 5-10 år. Operan, skriven av Peter Lundh, har bearbetats av medarbetare vid Opera/drama för att anknyta till GöteborgsOperans 30-årsjubileum. Under året har barn och föräldrar fått vara provpublik för att tycka till om uppsättningen. Operan har premiär i januari 2025.

Under året har arbetet med ett nytt dansverk, *Little concert* i koreografi av Mari Carrasco, för unga i högsta-åldern börjat förberedas. Skapandeprocessen och repetitioner startade i december och premiär är planerad till maj 2025 med turné under hösten samma år.

Barn- och ungdomskörer

GöteborgsOperan vill, förutom gemenskap och sångarglädje, ge barn och ungdomar scenisk erfarenhet och möjlighet att sjunga i professionella sammanhang. I barnkören sjunger barn mellan 9 och 12 år. Ungdoms-

kören delas in i en yngre (12-16 år) och en äldre (16-25 år) grupp.

Under året har sångare från Barnkören medverkat i *Tosca* och *Otello* på Stora scenen. Tillsammans med Ungdomskören äldre deltog Barnkören i Sing along för familjen under Göteborgs Kulturkalas. Två av barnkörens medlemmar är bland de fyra barn som delar på rollen som Charlie i musikalen *Charlie och chokladfabriken* som hade premiär i september.

Båda ungdomskörerna medverkade vid Kulturkalaset efter sommaren samt Nyfiken på scenkonst för barn och unga under jubileumsveckan. På våren deltog Ungdomskören yngre vid 100-årsjubileet av Slottsskogens Valborgsfirande. Under hösten medverkade de i operan *Carmen* och sjöng i foajén inför några av föreställningarna av *Fabrikens hemlighet*. Ungdomskören äldre medverkade i den stora körkonserten *The sound of Sweden* samt gav en klassisk vårkonsert, kallad *Lovers love*, på Lilla scenen. Hösten ägnade de framför allt åt den - för kören - stora produktionen *Fabrikens hemlighet*.

Engagera fler unga

Arbetet med att öka delaktigheten bland unga som av olika anledningar inte har haft möjlighet att möta eller engagera sig i kulturlivet fortsätter.

GöteborgsOperans Unga ambassadörer är GöteborgsOperans gemensamma intresse- och referensgrupp för unga 13-25 år. Fokus är breddat deltagande, ömsesidig dialog och ett forum för unga som vill tala om, uppleva och skapa scenkonst. Gruppen är involverad i flera aktiviteter, bland annat GöteborgsOperans instagramkonto för unga. Under 2024 har de bland annat medarrangerat *Prova på samtida dans* för andra intresserade ungdomar och medverkat vid GöteborgsOperans 30-årsjubileum.

En mer tillgänglig opera

GöteborgsOperans verksamhet ska vara anpassad så att föreställningarna är tillgängliga för personer med funktionsvariationer. Detta gäller både operahuset, upplevelsen och informationen.

Relaxed performance är en föreställningsform som vänder sig särskilt till personer med funktionsvariationer, men alla är välkomna, oavsett ålder och funktionsuppsättning. Under 2024 har *Relaxed performance* genomförts vid fyra tillfällen.

Syntolkning av föreställningar har genomförts vid fem olika föreställningar under 2024. Totalt har 143 personer tagit del av syntolkningarna.

Nätverket Universell Scenkonst verkar för en breddning av scenkonsten vad gäller vilka som får ta plats på scenen och vilka som ges möjlighet att vara publik. GöteborgsOperan är en av tre initiativtagare till det regionala nätverket, där även Regionteater Väst, Big Wind, danskompaniet Spinn, dansutbildningen Språng samt Förvaltningen för kulturutveckling (Västra Götalandsregionen) ingår.

Med digitala produktioner kan GöteborgsOperan öka tillgängligheten, vidga deltagandet och sänka trösklarna. GöteborgsOperan arbetar med att ta reda på hur digitala verktyg kan hjälpa till att nå ut till fler via skärmen. Arbetet ska ge förutsättningar för ett kompletterande digitalt operahus.

Samarbeten

GöteborgsOperan ska samarbeta med företag, institutioner, organisationer och arrangörer. Detta genom att bygga nätverk och skapa försäljningsmöjligheter på kort och lång sikt.

Sedan 2021 har GöteborgsOperan ett långsiktigt samarbete med Rädda Barnen region Väst. Samarbetet ska göra att fler får tillgång till kultur och möjlighet att vara delaktiga i GöteborgsOperans verksamhet. Under året har GöteborgsOperan tillhandahållit workshops för Rädda Barnens grupper, och kulturhjälpbiljetter har erbjudits barn, föräldrar och volontärer till flera föreställningar särskilt lämpade för ung publik. Under 2024 har 800 kulturhjälpbiljetter fördelats bland barn och unga.

GöteborgsOperan arbetar fortsatt med folkhögskolor och andra kulturinstitutioner i regionen under projektnamnet FOKIS, Folkbildning och kultur i samverkan. Ett långsiktigt samarbete sker även med Kulturskolan Göteborg, där *Ungdomsbiennalen*, som genomförs 2025 nästa gång, är en betydande del. *Tvåornas kör* är ett annat samarbete med kulturskolan, där elever från andra klass uppträdde på Stora scenen i två konserter, med totalt flera hundra medverkande barn.

GöteborgsOperan samarbetar med samtliga tre musikalutbildningar i Göteborg; Högskolan för scen och musik (HSM), Balettakademien och Performing Arts School. Detta innebär att GöteborgsOperan följer deras studenter under utbildningen och diskuterar utbildningens

innehåll samt resultat. För produktioner på musikalscenen har GöteborgsOperan ett kontinuerligt nätverkande med övriga producenter i Sverige, såväl privata som institutioner. Även internationellt nätverkande förekommer med andra producenter och scener.

Med Högskolan för Scen och Musik (HSM) har GöteborgsOperan ett långsiktigt mentorskapsprojekt för masterstudenterna under deras 2-åriga utbildning. Syftet är att ge studenterna inblick i operans verksamhet och i solisternas arbete samt få annan relevant kunskap i relation till sin utbildning.

I mars genomfördes för tredje året i rad jobbmässan Skarpt Läge, som vänder sig till unga vuxna, på GöteborgsOperan med Göteborgs Hamn som värd. När resultatet summerades hade 329 nya jobb tillsatts efter att närmare 1300 unga vuxna under några timmar minglat och intervjuats av ett stort antal företag.

Medarbetarskap och ledarskap

Kunniga och engagerade medarbetare är en av de viktigaste förutsättningarna för att GöteborgsOperan ska kunna bedriva en bra verksamhet. Ledarskapet bygger på en fungerande dialog mellan chef och medarbetare om uppdrag och mål. Detta skapar tillit, förståelse och engagemang för det som ska göras. Cheferna i verksamheten bör vara engagerade, lyhörda, ansvarstagande och ta tillvara medarbetares initiativkraft och förmågor.

Under 2024 har stort fokus legat på den åtgärdsplan som styrelsen beslutade om i februari 2024 och som innebär att totalt 30 miljoner kronor ska sparas på personalsidan åren 2024-2027. Det motsvarar 40 årsverken av de omkring 500 som utförs på operan varje år. Förhandlingar med de fackliga organisationerna om neddragningar av årsverken resulterade bland annat i att 20 av 49 ansökningar om frivillig avgång har beviljats. Något behov av uppsägningar på grund av arbetsbrist finns inte i dagsläget, men förändringar kommer att ske på samtliga avdelningar på olika sätt även om alla inte drabbas av neddragningar. Så här långt har neddragningarna klarats genom naturliga avgångar, frivillighetserbjudande, ej förnyade visstidskontrakt samt effektiviseringar av arbetsprocesser. Arbetet med åtgärdsplanen fortsätter under 2025.

Arbetsmiljö

Arbetsmiljön är en gemensam angelägenhet för alla anställda. En hälsofrämjande arbetsplats bygger på att varje medarbetare medverkar till förbättringar när det behövs och tar ansvar för sin egen hälsa och arbetsmiljö. Chefer har ett uttalat ansvar att leda arbetet med arbetsmiljö och hälsa på arbetsplatsen. De ska också vara förebilder och föregångare när det gäller ett hälsofrämjande arbetssätt.

Tillsammans skapar vi förutsättningar för en arbetsplats där medarbetarna mår bra, vill utvecklas och känner sig trygga. GöteborgsOperans målsättning för arbetsmiljöarbetet är att lagar och föreskrifter utgör ett minimikrav och att arbetsmiljöarbetet på alla nivåer ständigt utvecklas och är en naturlig del av vardagen.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Arbetsmiljöfrågor är en naturlig del i det vardagliga arbetet och finns med som en punkt på regelbundna möten, som arbetsplatsträffar med mera. GöteborgsOperans medarbetare har ett digitalt system för tillbud, IA (Informationssystem för Arbetsmiljö), med åtkomst via intranätet. Där anmäls arbetsskador, tillbud, olyckor med mera för vidare uppföljning i organisationen.

Arbetsmiljörelaterade riskronder genomförs en till två gånger per år i arbetslokalerna, beroende på lokalens risknivå. Riskanalyser genomförs fortlöpande på avdelningarna, där fysiska och psykosociala risker kartläggs och bedöms. Riskanalyser görs även i samband med inköp av ny utrustning, införande av nya arbetsmetoder eller ny arbetsorganisation. Vidare görs riskronder i samband med varje produktion och/eller ny spelplats, både i repetitionsal och på fasta scener eller turnéscener.

Arbetsmiljöarbetet följs upp löpande i våra projekt och på helhetsnivå på årsbasis, då innevarande års handlingsplan, ny statistik, genomförda ronder och åtgärder diskuterar.

Medarbetarenkäter är också ett sätt att följa upp arbetsmiljön. Hösten 2024 deltog GöteborgsOperan i Västra Götalandsregionens gemensamma medarbetarundersökning.

Hälsofrämjande arbete

GöteborgsOperan uppmuntrar till en aktiv livsstil som främjar hälsa och välbefinnande, både i arbetslivet och på fritiden. Medarbetarna kan träna kostnadsfritt på operans egna gym och gruppträning, har möjlighet att få tillgång till behandlingar/massage på arbetsplatsen, till rabatterade träningskort hos avtalade träningsanläggningar samt ett årligt friskvårdsbidrag. När en anställd tränar i GöteborgsOperans egna lokaler under en timma bjuder arbetsgivaren på hälften av träningsstunden en gång per vecka.

Genom företagshälsovården Hälsan & Arbetslivet har GöteborgsOperan tillgång till läkare, sjuksköterska, sjukgymnast, beteendevetare, psykolog och skyddsingenjör.

Alla anställda, oavsett anställningsform, har förmånen fri öppen hälso- och sjukvård. Förmånen omfattar patientavgiften upp till högkostnadsskyddet.

Sjuktalet var lägre 2024, totalt 4,01 procent, jämfört med 4,87 procent under föregående år.

Jämställdhet och mångfald

Utgångspunkten för GöteborgsOperans arbete med jämställdhet och mångfald är alla människors lika värde, där arbetet ska präglas av respekt för individens integri-

tet. Jämställdhets- och mångfaldsarbetet drivs genom ett samverkansforum där frågan hanteras systematiskt. Varje chef ansvarar för att följa upp sin verksamhet och varje medarbetare ansvarar för att följa givna riktlinjer.

Arbetet för jämställdhet inom GöteborgsOperan innebär att bryta traditionella könsrollsmönster, att ge kvinnor och män lika möjligheter och rättigheter i arbetslivet. Målsättningen är jämställdhet mellan kvinnor och män beträffande arbetsförhållanden, möjligheter att förena föräldraskap och arbete, benägenhet att söka arbete och utveckling, könsfördelning inom olika yrkeskategorier, rekryteringsprocessen, lönesättning och marknadsföring.

Med mångfald menar GöteborgsOperan allas lika möjligheter och rättigheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Målsättningen med mångfaldsarbetet är att ta tillvara dessa olikheter och därmed skapa en attraktiv och dynamisk arbetsplats där kompetensen hos individer och samarbetspartners ingår som en naturlig del i både internt och externt arbete.

Likabehandlingsplan 2022-2027 har implementerats i organisationen.

Nyckeltal medarbetare

	2024	2023	2022	2021	2020
Antal anmälda olyckor, tillbud, ohälsor och riskobservationer	207	221	182	161	175
Sjukfrånvaro i procent av den totala förväntade arbetstiden	4,01 %	4,87 %	4,44 %	2,63 %	3,70 %
Sjukfrånvaro i procent, kvinnor/män	2,2 % / 1,81 %	2,45 % / 2,42 %	2,63 % / 1,81 %	1,72 % / 0,91 %	2,12 % / 1,58 %
Antal tillsvidareanställda, inklusive provtjänstgöring	482	490	463	418	452
Totalt antal chefer, inklusive ledningsgrupp (exkl 2 vakanser)	31	34	34	34	33
Andel kvinnor/män av antal chefer	62 % / 38 %	65 % / 35 %	53 % / 47 %	56 % / 44 %	61 % / 39 %
Antal kvinnor/män i ledningsgrupp	7 / 3	7 / 3	7 / 2	8 / 1	8 / 1
Medelålder kvinnor/män i chefsbefattningar	56 / 55	54 / 55	52 / 50	52 / 51	51 / 50

Nolltolerans mot diskriminering och trakasserier

GöteborgsOperan har i många år arbetat aktivt för att förhindra trakasserier och kränkningar. Inga medarbetare, samarbetspartners eller besökare får utsättas för trakasserier eller annan kränkande särbehandling. Samtliga anställda har ett ansvar för att se till att diskriminering och trakasserier inte förekommer i något led av GöteborgsOperans verksamhet. Arbetet tar sin grund i diskrimineringslagen samt i policyn mot kränkande särbehandling som beskrivs på intranätet samt vid introduktion av nyanställda. Organisationen har klara rutiner för att fånga upp sexuella trakasserier.

Samverkan

Samverkan ska vara en naturlig del av den fortlöpande utvecklingen och i första hand koncentreras och genomförs så nära verksamheten som möjligt.

Ekologisk hållbarhet

Utgångspunkten för GöteborgsOperans miljöarbete är Miljömål 2030, de betydande miljöaspekter som identifierats i miljöledningssystemet ISO 14 001 samt Svanens kriterier. Utifrån detta formuleras målsättningar som sträcker sig fram till 2030. Dessa har brutits ner i delmål och aktiviteter som kan kopplas till GöteborgsOperans olika delar av verksamheten. Det tar sig många olika uttryck, från effektivare energianvändning och materialåtervinning till vad som serveras i restaurangen.

Systematiskt miljöarbete

GöteborgsOperan är miljöcertifierad enligt ISO 14001. Under 2024 omcertifierades verksamheten och nytt certifikat är giltigt till och med 2027. Restaurangen, inklusive caféer, barer och personalmatsal, är certifierad enligt Svanen, Nordens officiella miljömärkning. Miljöledningssystemen fungerar som ramverktyg för att systematiskt minska verksamhetens miljö- och klimatpåverkan, att säkerställa lagefterlevnad och olika intressenters förändringar samt för att fånga upp avvikelser och förbättringsförslag.

GöteborgsOperans miljömål

Under 2024 har övergripande fokus legat på att identifiera potentiella verktyg för att beräkna klimatutsläpp,

både på verksamhetsnivå och för produktioner, eftersom dagens redovisning inte täcker verksamhetens alla aktiviteter. Ett annat fokus har varit att ta reda på om och i så fall när GöteborgsOperan kommer att träffas av CSRD, EU-direktivet med skärpta krav på hållbarhetsrapportering, och vad det kommer att innebära för organisationen samt att byta erfarenheter med andra scenkonstaktörer. Därtill har aktiviteter, kopplade till några av delmålen, tagits fram på olika avdelningar. Aktiviteterna är ett steg i riktning mot ökad uppfyllelse av miljömålen.

Ett urval av GöteborgsOperans delmål presenteras här.

Resurseffektivitet och giftfritt

- Öka andelen återvunnen textilfiber, second hand-köp och biobaserat material.
- Minska andelen fossilbaserad plast och öka andelen biobaserad plast eller byta till material av förnybar råvara.
- Öka återvunnen metall och minska användningen av metall i verksamheten.
- Säker och effektiv hantering av batterier.
- Aktivt och metodiskt välja ut vilka kemiska produkter som ska användas samt minska det totala antalet produkter.
- Halvera energianvändningen i operahuset jämfört med 1996 och öka egenproduktionen av solel.

Att det inte finns någon standardiserad modell att arbeta utifrån, eftersom alla uppsättningar är så olika, är en utmaning i kärnverksamheten. Däremot arbetar alla avdelningar kontinuerligt med att standardisera för att kunna återanvända så mycket material som möjligt. Att göra miljöbättre materialval är därför ett ständigt pågående arbete med blandat resultat. Ibland används mer miljövänliga eller innovativa material, ibland sådant man önskar ersätta men ändå måste använda. Skälen kan vara att det inte finns miljöbättre val att tillgå, att kostnaden är för hög eller att tiden är för knapp för att hinna analysera vad som skulle bli ett bättre val. Det konstnärliga uttrycket spelar också roll för valet av material och produkter. GöteborgsOperan strävar dock hela tiden efter att bli bättre och göra mer miljöklaka val och det finns flera goda exempel från verksamheten.

Kostymavdelningen har skapat en prioriteringsordning

för inköp av textila material respektive textila plagg. Första steget är alltid att leta i egna förråd och därefter kan inköp från second hand eller deadstock (överblivet tyg/restlager) alternativt miljöcertifierade material bli aktuellt. Att köpa andra material eller plagg är alltid det sista alternativet. Arbetet har också fortsatt med bland annat grönmarkering av miljöbättre val i textilförråden och att fotografera och dokumentera i inventariesystemet Trail så att det blir enklare att välja och återanvända saker från magasinet.

Ambitionen att välja miljöcertifierade textilier så långt det är möjligt kan bidra till att bygga upp en textiltillverkning som är hänsynsfull mot miljön, med inspiration från Textile standard och Sustainable Fibre Toolkit. Bland annat fortsätter arbetet med att försöka ersätta danstrikå med återvunnen polyamid samt ersätta konventionell viskos med miljöbättre cellulosamaterial.

Under 2024 började GöteborgsOperan (som första teaterhus i världen, såvitt vi vet) använda det digitala mönsterverktyget CLO för att skapa mönster till kostymer i 3D. Traditionellt skapas mönstren för hand av en tillskärare och klipps ut i papper. I CLO finns alla artister inlagda som "dockor" i programmet och mönster kan enkelt ändras i programmet för att slutligen printas ut. De första kostymerna skapade i CLO gjordes till *Charlie och chokladfabriken*. Detta innovativa arbetssätt är resurseffektivt på flera sätt: kostymdesignern behöver inte besöka operan lika många gånger, materialåtgången blir mindre eftersom färre fysiska provplagg behöver sys upp och mönster kan ändras smidigt i datorn i stället för att göras om från grunden.

Ett exempel på återbruk är kostymavdelningens samarbete med restaurangens Svanenmärkta leverantör för cirkulationstvätt för att använda deras kasserade lakan till att sy toiler (provplagg) och numera även foder.

Under året initierades ett samarbete med Botaniska trädgården i Göteborg i ett projekt om växtfärgning. Tanken är att GöteborgsOperan ska kunna skörda växter från Botaniska trädgården som sedan kan användas vid färgning och patinering av kostymer. Projektet kommer att fortsätta under 2025. Kostymavdelningen har under året även haft erfarenhetsutbyte med några svenska teatrar och operahus i bland annat frågor som kopplar till inköp och miljö.

Det pågår ett långsiktigt arbete i verkstäderna med att hitta miljöbättre alternativ till kanalplast, som används för att bygga dekor. Man har provat lättviktsskivor av trä,

sandwichskivor i papp och en annan något bättre typ av plast, återvunnen polypropen, som ser lovande ut. Den sistnämnda går även att få i svart färg vilket gör att man minskar färgåtgång och sparar arbetstid.

Ett beslut har tagits om att vid skrotning av en föreställning alltid först fråga Stadsteatern och Folkteatern om det finns något de vill ta över, då de är hyresgäster i GöteborgsOperans magasin.

En central laddplats för olika typer av batterier finns i huset och FM-enheten tillhandahåller hjälp vid behov av batterier för användare i huset. Detta medför en säkrare hantering ur brandskyddssynpunkt, minimerar inköp av batterier och effektiviserar återvinningen.

Vid inköp av kemiska produkter ska bästa alternativ, för både hälsa och miljö, väljas så långt det går. Det är ett kontinuerligt arbete som hela tiden kräver uppdaterad kunskap och bra rutiner. Under året har en ny rutin för kemiska produkter tagits fram, som kopplar till både miljö, arbetsmiljö, säkerhet och inköp. Det har varit ett medvetet fokus på kemiska produkter under året och det har genomförts utbildningar och lager har rensats.

Merparten av rengöringsprodukterna som används är miljömärkta eller godkända enligt Svanens kriterier och kostymavdelningen arbetar vidare med att utöka andelen GOTS-certifierade färger till färgning och tryck.

Hållbarhetskrav ställs vid varje upphandling. Under året har fokus varit på upphandlingar av trävaror, lägenhetsboende, livsmedel, kemtekniskt material för städ och kök samt Operatech. Några av upphandlingarna fortsätter in i 2025. På vissa områden finns också behov av tydligare samordning och kravställning kopplat till inköp.

Energiförbrukningen i den egna förvaltade lokalen, operahuset i Göteborg, ska 2030 vara hälften av förbrukningen 1996. Det skulle innebära en förbrukning på 115 kWh/m² och år. 2024 uppgick förbrukningen till 155 kWh/m², vilket är samma värde som föregående år. Målvärdet bedöms kunna nås genom att bland annat byta till tryckstyrda, direktdrivna fläktmotorer och öka produktionen av solel från 100 till 300 MWh/år. Utbyggnad av solel och byte av fläktar är stora investeringar. Renovering av fläktar till mer energieffektiva varianter var prioriterat inför 2024, men planen är nu att byta fläktar i fem ventilationsaggregat 2025 och i ytterligare två aggregat 2026. Detta ger en besparing på cirka 20 kWh/m². Däremot har det successiva arbetet med att byta till LED-belysning fortsatt

liksom att utveckla visualiseringen så att mer detaljarbete kan göras digitalt, vilket sparar både resor och scentid.

Operahuset köper bara energi från förnybara energikällor genom Bra Miljöval vatten för såväl fjärrvärme som el, och har egen produktion av el från solceller på taket. Solcellerna täcker drygt 600 m² av taket och alstrade 94 788 kWh (96 235) under 2024, vilket är något lägre än förra året och förklaras av variation i väder.

Klimatpåverkan från operahusets och magasinets energiförbrukning har kalkylerats de senaste fyra åren. Under tiden har utsläppsfaktorn för vattenkraft ändrats och det sker naturligt fluktuationer i fjärrvärmevärdena. Därtill upptäcktes ett fel i avläsningen av fjärrvärme i magasinet. Slutsatsen är att klimatavtrycket från operahuset utgör omkring 25 ton CO₂e per år och att det behövs fler beräkningar av de korrekta värdena från magasinet.

Mängden totalt avfall ska minska och avfallssorteringen öka. Under året uppgick den totala mängden avfall till 212,1 ton. Det är en ökning jämfört med föregående år och förklaras främst av ökad mängd materialåtervinning och en rejäl utrensning av farligt avfall. Totalt gick 56 procent av allt avfall till någon slags återvinning (exkl. energiåtervinning). För att försöka minska avfallsmängden samt öka återanvändningen används olika kanaler för att skänka,

delat eller skicka till återbruk allt från möbler och kläder till scenteknik och IT-utrustning. Det som skänks räknas dock inte med i avfallsstatistiken så det finns behov av att ta fram en mer förfinad uppföljningsmetod för avfall som också kan visa på de positiva effekterna av ansträngningar för återbruk och cirkulärt tänkande.

Under året har den interna avfallssorteringsguiden uppdaterats enligt gemensamt nordiskt skyltsystem och alla avfallskärl har fått detta symbolspråk.

Låg klimatpåverkan

- Minska klimatpåverkan från inköpta/hyrda textilier, plastprodukter/material och metallprodukter/material.
- Minska klimatpåverkan per portion i måltidsserveringarna.
- Minska matsvinnet.
- Minska klimatpåverkan från egna person- och gods transporter.
- Stötta medarbetarnas och besökarnas fossilfria resor.

Verktyg och metoder för att jämföra materials miljö- och klimatpåverkan undersöks och målsättningen är att de på sikt ska implementeras för att kunna användas i det

dagliga arbetet. Det är ett stort jobb då det innefattar många olika material, arbetet läggs därför upp långsiktigt och metodiskt. Under 2024 har GöteborgsOperan identifierat några olika verktyg och beslut om vilket verktyg som ska användas kommer att tas under 2025. Det finns behov av att få fram verksamhetens totala klimatavtryck men också att bryta ned det till varje produktion.

Vid en större kostymutförsäljning i juni skänktes överblivet till second hand-butik, så att det kunde fortsätta liv. Ytterst lite fick kasseras.

Redan 2022 köptes nya ljuddämpande bord in till foajén. På grund av leveransproblem har effekten av inköpet kunnat beräknas först 2024. Nyinköpet bidrog givetvis till en ökad miljö- och klimatpåverkan, men möjliggjorde samtidigt att dukar kunde tas bort på merparten av serveringarna. Detta resulterade i en minskning av dukar från 9,8 ton 2019 till 4 ton 2024 och en reduktion av klimatavtryck från 5 till 2,1 ton CO₂e samt en ekonomisk och arbetstidsmässig besparing. De gamla borden skänktes vidare till Västra Götalandsregionens återbruksverksamhet Åter i bruk, för fortsatt liv.

Ett långsiktigt mål är att klimatpåverkan från en genomsnittlig måltid bör vara högst 0,5 kg CO₂e (koldioxid-ekvivalenter). Genomsnittet för en måltid på GöteborgsOperan ligger på cirka 1 kg CO₂e, med stor variation mellan rätterna, men det finns behov av att beräkna klimatpåverkan från totala livsmedelsinköp, inte enbart per måltid, för att få en mer korrekt bild. Arbetet med att justera menyer med klimatsänkande inslag har fortsatt men det finns en osäkerhet i hur stora förändringar som kan göras samtidigt som gästerna ska erbjudas attraktiva och konkurrenskraftiga menyer. Enligt en kundundersökning genomförd under året efterfrågas framför allt fisk och sallad. Det har gjorts försök med att ha ett stående veganskt alternativ av smörgås på menyn, men efterfrågan var för låg varför det istället produceras efter förfrågan.

Restaurangen ska halvera sitt produktions- och tallriksvinn från 94 gram/portion 2018 till 47 gram/portion 2030. Resultatet av mätningen för 2024 visar 63 gram/portion (62) vilket är en minskning jämfört med basåret 2018, men i princip samma värde som 2023. Resultatet av tidigare åtgärder, som att minska antalet "dagens rätt" från tre till två i personalrestaurangen och därmed minska mängden varmhållen mat som kan bli svinn, att ersätta salladsbuffén i den externa lunchrestaurangen med salladsskål och

att justera bakverkens storlek, verkar kvarstå. Ett sätt att försöka minska matsvinn uppströms är att köpa från kort datum-sortiment vilket görs när det är möjligt.

Verksamheten i GöteborgsOperans magasin har utökats och därmed har även transporter till och från magasinet ökat, varpå möjlighet till bättre samordning av transporter ses över. Samarbetet med flera teatrar i magasinet bedöms ha stor potential för att totalt sett minska transporterna för alla aktörer, dela material och energianvändning. Under 2024 har tio flak till lastbilar köpts in för att möjliggöra fler egna transporter av dekor och därmed kunna samordna fler transporter samt själv välja drivmedel.

Den totala klimatpåverkan från egna vägtransporter (inklusive tjänsteresor i privat bil) uppgick 2024 till 28,7 ton CO₂e (17,5), vilket är en ökning från 2023. Förklaringen är framför allt återgången till diesel från HVO 100 till lastbilar och bussar som gjordes av ekonomiska skäl under 2024.

Klimatpåverkan från personflygresor varierar år för år, beroende på vilka turnéer och uppsättningar som genomförs och vilka konstnärliga team som anlitas. Under 2024 gjorde GöteborgsOperans Danskompani turnéer till Sydney i Australien samt till åtta europeiska destinationer. Flygresornas totala klimatpåverkan uppgick till 172 ton CO₂, där turnéerna utgjorde drygt tre fjärdedelar av flygresornas hela klimatavtryck.

Klimatpåverkan från inhyrd vägtransport till turné uppgick 2024 till 10,2 ton CO₂ (2,9 Well-to-Wheel) vilket är mer än förra året och förklaras framför allt av fler turnétransporter och fler körda kilometer. Även vid dessa transporter har diesel tankats under 2024. Nytt för året var att arrangören bokade såväl gods- som persontransporter för turnén till Australien samt till Novi Sad i Serbien. Därför har GöteborgsOperan inte någon miljörapport för dessa godstransporter. Uppgifter om klimatpåverkan från frakt av eget gods via sjöfart, flyg eller utförd av annan anlitaad entreprenör behöver inkluderas i framtida hållbarhetsrapportering.

Resor är ett prioriterat område, men här finns en målkonflikt med GöteborgsOperans uppdrag att utföra scenkonst regionalt, nationellt och globalt. En genomlysning av flygresorna under 2019 visar att drygt 80 procent av GöteborgsOperans alla flygresor är direkt kopplade till uppdraget, alltså att turnera och samarbeta med internationella team och artister. En lärdom under pandemin var att många fysiska möten kan ersättas av digitala möten

och med teknik som digital visualisering och digital mönsterkonstruktion så kan man, på sikt, spara några fler resor.

GöteborgsOperan uppmuntrar personal att åka kollektivt och alla har möjlighet att köpa årskort i kollektivtrafiken genom delbetalning via nettolönen. Under 2024 har 84 medarbetare (87) registrerat sig för ett årskort. GöteborgsOperan uppmuntrar även medarbetare att cykla till och från jobbet. En fråga om resvanor fanns med i den medarbetarenkät som gjordes under året. Av de 69 procent som svarade på frågan uppgav 90 procent att de tar sig till och från jobbet till fots, med cykel eller med kollektivtrafik. Det gör att GöteborgsOperan når målet om minst 50 procent hållbar arbetspendling.

Av årliga kundundersökningar framgår att GöteborgsOperan klarar målet om hållbara besöksresor. Mer än 50 procent av gästerna kommer till föreställningarna med kollektivtrafik, till fots eller på cykel. Under säsongen 2023/2024 låg siffran på 65 procent.

Ekosystem och främjad biologisk mångfald

- Öka andelen ekologiska livsmedel.
- Öka andelen inköp av regionalt producerade livsmedel.
- Fortsätta ställa hållbarhetskrav vid upphandling och inköp som minskar negativ påverkan på den biologiska mångfalden.

Målet för 2030 är att nå 60 procent ekologiska livsmedel i den totala livsmedelsbudgeten, med delmålet 55 procent till 2025. Under 2024 blev resultatet drygt 51 procent (52), vilket är i princip samma nivåer som de senaste åren. Givet senaste årens prishöjningar på livsmedel och exempelvis prioriteringen att köpa svenskt och lokalt kött istället för ekologisk import har gjort att man landat på denna nivå. En analys per varugrupp krävs för att se vilka livsmedel som kan konverteras från konventionella till ekologiska för att nå det långsiktiga målet.

Så långt ekonomin tillåter köps en mindre del svenskt ekologiskt naturbeteskött och några svenska viner har fått ta plats på restaurangens vinlista. Naturbetesköttet bidrar till målet om ökad biologisk mångfald samt ökar andelen inköp av regionalt producerade råvaror då allt naturbeteskött produceras i Västra Götaland.

I övrigt genomsyras GöteborgsOperans restaurang av

en väl utvecklad miljöfilosofi. Restaurangens nuvarande Svanenmärkning gäller till och med 2026 och dess kriterier omfattar allt från krav på ekologiska livsmedel och hållbarhetsmärkt fisk och skaldjur, till krav på vilka kemiska produkter som får användas, effektiv energi- och vattenanvändning, restriktioner kring engångsmaterial och utförlig avfallssortering. Restaurangen är även en del av Fairtrade Region och Klimat 2030:s restaurangsatsning.

Olika hållbarhetskrav ställs vid upphandling av trävaror och så långt det är möjligt köps ekologisk bomull. Restaurangen följer Svanens kriterier för vilka fisk- och skaldjursarter som får köpas in och arbetet med att fasa ut livsmedel har resulterat i att det idag finns ytterst få produkter som innehåller palmolja.

Fram till sommaren 2020 hade GöteborgsOperan bikupor på taket. Bina bor numera i Trädgårdsföreningen där de fortsätter sitt arbete med honungstillverkning och pollinering för biologisk mångfald. Biodlingen sköts fortfarande av GöteborgsOperan och honungen slungas i restaurangens kök och säljs i OperaShopen.

Hållbarhetskommunikation

Utöver målområdena för social och ekologisk hållbarhet så är hållbarhetskommunikation också viktigt för GöteborgsOperan.

Under 2024 omstrukturerades hållbarhetsinformationen på webbplatsen opera.se så att den nu finns samlad, för att underlätta för läsaren. Här finns information om hållbar scenkonst, social hållbarhet, den hållbara medarbetaren, det tidigare gröna Ringen-projektet samt miljömärkt restaurang och tillgänglighet. Här kan läsaren rapportera brister i webbplatsens tillgänglighet eller lämna övriga synpunkter om webbplatsen.

Under året har arbetet med att informera om det interna digitala rapporteringssystemet för miljömässiga förbättringsförslag och avvikelser fortsatt, vilket har resulterat i att några förbättringsförslag har inkommit från medarbetare.

I övrigt deltar GöteborgOperan i flera olika sammanhang kopplat till hållbarhet såsom Opera Europas hållbarhetsnätverk, seminarier, föreläsningar och workshops kopplade till hållbarhet inom olika yrkesområden samt tar emot studiebesök. Dessa dialoger är viktiga för att få inspiration, att inspirera andra samt driva utvecklingen framåt i hållbarhetsarbetet.

Miljömål – flerårsjämförelse

De övergripande målen för 2030 bygger på Västra Götalandsregionens långsiktiga miljömål för alla regionens verksamheter, Miljömål 2030. Målet gällande klimatpåverkan från flygresor bör troligen omformuleras och

specificeras, eftersom målet inte är förenligt med operans uppdrag (internationella turnéer).

Resultaten för 2020 och 2021 präglades av att verksamheten i stort sett låg nere på grund av covidpandemin, vilket innebär att de åren inte är jämförbara med åren därefter.

		Övergripande mål 2030				Resultat
		2024	2023	2022	2021	2020
Klimatpåverkan från egna vägtransporter, ton CO ₂ e (koldioxidkvalenter)	100 % fossilfri	28,7	17,5	12,2	15,5***	14,5
Klimatpåverkan från flygresor, ton CO ₂	Minska med 80 % jmf 2016	172	116	105	34	31
Klimatpåverkan inhyrd turnétransport, ton CO ₂ e****	100 % fossilfri	10,2	2,9	7,2	1,2	0
Energiförbrukning egen lokal, kWh/m ² BTA (bruttototalarea)	115 kWh/m ²	155	155	167	150	147*
Total mängd avfall (ton)	Minska jmf med tidigare år	212,1	176,2****	181	135,5	138**
Andel avfall till materialåtervinning, inklusive biologisk behandling, procent	minst 75 %	56	55	47	44	56
Andel avfall till förbränning, (energiåtervinning till fjärrvärme) procent	max 25 %	40	42	48	50	41
Andel ekologiska livsmedel av den totala livsmedelsbudgeten, procent	minst 60 %	51	52	51	51	53*

* Uppdaterat resultat sedan Hållbarhetsrapport 2020.

** Matavfallet har till viss del fått uppskattas på grund av fel på en våg hos avfallsentreprenören.

*** Uppdaterat resultat sedan Hållbarhetsrapport 2021.

**** Uppdaterat resultat sedan Hållbarhetsrapport 2023.

***** Åren 2021–2023 redovisades klimatpåverkan i CO₂ Well-to-Wheel men 2024 bytte leverantören till CO₂e.

Ekonomisk hållbarhet

Ekonomisk hållbarhet innebär en ekonomi som är hållbar över tid och som stödjer möjligheterna att uppnå ekologisk och social hållbarhet.

För att kunna fullgöra uppdraget och bland annat säkerställa att GöteborgsOperan fortsätter att leverera kvalitet och håller en internationell klass, krävs såväl hållbar finansiering och långsiktig planering som affärsmässighet.

Det långsiktiga strategiska målet är att ha en ekonomi i

balans, med en hållbar hög egenfinansiering och hög kasalikviditet. Verksamheten ska därför ha en effektiv ekonomistyrning som gör att beslut kan grundas på väl underbyggda underlag. Uppföljning och rapportering ska ske enligt de riktlinjer och tidsplaner som ägaren Västra Götalandsregionen och dess kulturnämnd beslutar om. Styrelsen ska årligen identifiera risker i verksamheten samt anta en internkontrollplan.

Det ekonomiska utrymmet för att bedriva verksamhet på GöteborgsOperan har krympt de senaste 10–15 åren.

Kostnaderna för löner och fastigheten har stigit mer än anslagen. Den byggnadsfond som Göteborgs Stad inrättade när operan byggdes 1994 avslutades 2018, vilket innebär att de cirka 5 miljoner kronor per år som fonden bidrog med har fått täckas på annat sätt. De senaste årens ekonomiska läge med både inflation, löneökningar och valutapåverkan tynger verksamhetens redan ansträngda ekonomi. Därutöver tillkommer kostnader för ett nytt teatersystem och de behov som en åldrande fastighet har.

GöteborgsOperans styrelse gav hösten 2023 vd i uppdrag att ta fram en åtgärdsplan som möjliggör fortsatt utveckling utifrån nya ekonomiska förutsättningar. Styrelsen fattade beslut om denna åtgärds- och sparplan den 2 februari 2024. Enligt åtgärdsplanen ska ekonomin förbättras under åren 2024–2027 genom ytterligare effektiviseringar, vissa justeringar i utbudet samt ökat fokus på intäkter. Totalt uppgår åtgärderna till 50 miljoner kronor, vilket bör skapa en ekonomi i balans 2027. För att säkra en ekonomi i balans även efter 2027 krävs en ny och långsiktig finansieringsmodell för att inte hamna i obalans inom ett fåtal år. Dialog med ägaren är påbörjad om behovet av ny modell.

Effektiv ekonomistyrning

GöteborgsOperan ska anpassa och utveckla arbetet med att nå uppsatta mål för att kunna möta förändringar i omvärlden som påverkar verksamheten. Verksamheten ska utvärderas kontinuerligt med utgångspunkt i sina konstnärliga processer. Målet är att kvalitetssäkra framtida produktionsprocesser och skapa en hållbar utveckling.

Beslut angående de konstnärliga projekten fattas utifrån givna ekonomiska ramar som är formulerade i ett förutsättningsdokument. Detta för att ha väl underbyggda underlag för beslut. Ekonomiska långsiktiga planer tas fram som en del av ledningens strategiska arbete. Ekonomi- och inköpshandbok samt policyer och riktlinjer uppdateras löpande. En riskanalys med internkontrollplan som underlag för styrelsens arbete genomförs regelbundet.

Inköp

GöteborgsOperan följer lagen om offentlig upphandling (LOU). Upphandlingsverksamheten spelar en viktig roll i styrningen av ekonomin. Som grund finns Göteborgs-

Operans inköpspolicy. Tydligt skrivna regler och rationella rutiner är en förutsättning för att upphandlingar ska kunna bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt. Regler av central betydelse finns i inköpshandboken.

Så långt det är möjligt deltar GöteborgsOperan i Västra Götalandsregionens upphandlingar och avropar från centrala ramavtal och andra centralt upphandlade avtal. För specifika behov gör GöteborgsOperan egna upphandlingar och följer då Västra Götalandsregionens riktlinjer.

Styrelsen ansvarar för att fastställa och anta inköpspolicy och inköpshandbok. Vd ansvarar för att lagstiftning, policyer och riktlinjer efterlevs, att ansvar och befogenheter i inköps- och upphandlingsfrågor inom organisationen tydliggörs samt att medarbetare har den kompetens som krävs för att genomföra inköp och upphandlingar. Beslut om upphandling fattas och avtal tecknas i enlighet med attestinstruktionen.

Partnersamarbeten

GöteborgsOperan har samarbeten med flera näringslivspartner som på olika sätt främjar aktiviteter som gör att fler kommer i kontakt med och blir nyfikna på GöteborgsOperans verksamhet. Under 2024 har till exempel många barn och unga besökt GöteborgsOperan tack vare så kallade Kulturhjaltebiljetter donerade av olika partner.

GöteborgsOperan ska även aktivt arbeta för att säkerställa och öka intäkterna utöver ordinarie biljettförsäljning. Det kan vara intäkter från uthyrningar, företags-events, seminarier och middagar.

En god affärsetik

Förtroendevalda och medarbetare inom GöteborgsOperan arbetar på invånarnas uppdrag och i deras intresse. Förtroende skapas genom ett korrekt uppförande och förhållningssätt från varje enskild styrelsemedlem och medarbetare.

Västra Götalandsregionens riktlinjer mot korruption, mutor och jäv samt GöteborgsOperans personalhandbok och övriga berörda styrdokument ligger till grund för en god affärsetik. Under 2025 kommer styrelsen för GöteborgsOperan att anta en egen riktlinje om korruption. Likaså är operans värdegrund en viktig kugge, vilket är ett kontinuerligt pågående arbete inom GöteborgsOperan. Inom operan råder nolltolerans mot korruption, mutor och jäv.

Attestansvar

Majoriteten av operans chefer och projektledare har budgetansvar. Med budgetansvar följer attesträtt och generellt gäller att befattningshavare i ansvarig ställning får ta på sig attestansvar för kostnader inom sitt eget ansvarsområde, upp till en viss nivå, vilket framgår av Göteborgs-Operans attestinstruktion. Transaktioner som direkt berör den attestansvarige ska attesteras av närmast överordnad

chef. Attestansvarig förutsätts ansvara för att kontrollräkningar och övriga kontroller görs före attestering. Vidare är den attestansvarige ansvarig för att åtgärden ligger i företagets intresse samt att den överensstämmer med gällande reglementen och instruktioner inom företaget och gällande lagstiftning. All personal med attesträtt måste signera ett godkännande av attestansvar.

Göteborg den dag som framgår av min elektroniska signatur

Maria Brauer
Ordförande

Johnny Magnusson

Olof Svensson

Anna Silvé

Emil Wingstrand

Valéria Kant

AnnaSara Perslow

Helene Odenjung

Harriet Ljungdahl

Christina Björklund
Verkställande direktör

